

Onbedoelde zwangerschap

- Programma
- Benodigdheden
- Introductie
- Opdracht 1 *Onbedoeld zwanger: waarom?*
- Opdracht 2 *Onbedoeld zwanger: wat nu?*
- Opdracht 3 *Onbedoeld zwanger: wat kies je?*
- Afronding van de les
- Bijlage 1 t/m 4

Onbedoelde zwangerschap

Programma

Deze les bestaat uit 3 onderdelen:

- In de eerste opdracht inventariseert u met de klas wat mogelijke oorzaken of barrières van onbedoelde zwangerschap zijn.
- In opdracht 2 bespreekt u met de studenten wat je kunt doen als je denkt dat je zelf zwanger bent of je vriendin zwanger is.
- In opdracht 3 gaat u aan de hand van scenario's met de studenten bespreken hoe je een weloverwogen keuze kunt maken bij onbedoelde zwangerschap en hoe mensen in verschillende situaties tot andere keuzes kunnen komen.

Tips:

- Deze les kan uitgevoerd worden in een enkel lesuur, maar een dubbel lesuur is beter aangezien opdrachten 2 en 3 tot veel discussie kunnen leiden.
- Afhankelijk van de klas kan deze les veel losmaken. Er kunnen in de klas studenten zitten die zelf ervaring hebben met onbedoelde zwangerschap, abortus of jong vader of moeder worden.
- Vertel van te voren dat u deze les gaat geven zodat studenten zich niet overvallen voelen door het onderwerp.
- Informeer de mentor, schoolmaatschappelijk werk of zorgcoördinator dat u deze les gaat geven.
- Houd tijdens de les in de gaten of studenten moeite hebben met de opdrachten. Bied voorafgaand aan de les aan dat studenten langs kunnen komen om persoonlijk hierover door te praten of verwijs ze naar de mentor, schoolmaatschappelijk werk of zorgcoördinator.
- Om de drempel te verlagen kunt u vertellen bij wie ze terecht kunnen binnen de school (naam, functie en locatie) en hoe ze dat kunnen doen (bv. afspraak maken, binnenlopen tijdens spreekuur op woensdagmiddag).

5 - 10 MIN

Benodigheden

- Deze lesbrief met bijlagen geprint.
- PC of dvd-speler met beamer/digibord.
- Bijlage 1 geprint per student.
- Bijlage 2 geprint per student.

Introductie

1 Korte terugblik op vorige les

De vorige les ging over wanneer zwanger worden. We hebben het gehad over onder welke voorwaarden je kinderen zou willen en over de verantwoordelijkheid van (aanstaande) ouders.

Daarnaast hebben we besproken wat er zou veranderen in je leven als je zelf of je vriendin nu zwanger zou zijn. Tot slot hebben we een filmpje over een tienermoeder (of over tienervaders) bekeken.

Kan iemand vertellen wat hij of zij speciaal heeft onthouden of het belangrijkste vond van deze les?

2 Korte introductie van deze les

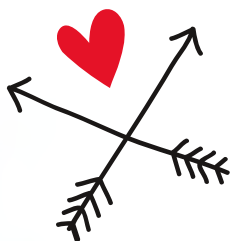
- Leg uit: In deze les gaan we het hebben over onbedoelde zwangerschap.
- Vraag de klas: **'Waarom denken jullie dat we aandacht aan dit onderwerp besteden?'**
- Licht toe: In Nederland worden elk jaar rond de 5000 meisjes onder de 20 jaar zwanger¹. Dit is in bijna alle gevallen onbedoeld. Ook volwassenen worden onbedoeld zwanger. Daarom gaan we in deze les bespreken wat mogelijke oorzaken zijn, hoe je deze kunt voorkomen en wat de mogelijkheden zijn als je onbedoeld zwanger wordt.

¹ CBS (2016), Landelijk Abortus Registratie 2011 (Rutgers) en Jaarrapportage Wet Afbreking Zwangerschap 2014 (IGZ, 2015).

3 Het doel van deze les is dat studenten aan het eind van de les:

- een aantal oorzaken van onbedoelde zwangerschap kunnen noemen.
- weten hoe je onbedoelde zwangerschap kunt voorkomen.
- weten dat het voor henzelf belangrijk is om onbedoelde zwangerschap en schoolgaand ouderschap te voorkomen.
- weten waaraan je kunt merken dat een meisje zwanger is.
- weten wat te doen als een meisje over tijd is.
- de keuzeopties bij onbedoelde zwangerschap beschrijven en de voor- en nadelen ervan voor de korte en lange termijn (abortus/pleegzorg/adoptie/kind houden).
- weten dat het belangrijk is om een zorgvuldig besluit te nemen bij onbedoelde zwangerschap.
- kunnen aangeven welke (tegenstrijdige) gevoelens een onbedoelde zwangerschap kan oproepen (spijt, angst, verdriet, blijdschap).
- weten hoe ze aan betrouwbare informatie over onbedoelde zwangerschap en de opties kunnen komen (Sense, Fiom, GGD, huisarts, SANL/Rutgers, Casa).
- uit kunnen leggen waar je terecht kunt voor advies, hulp en ondersteuning als je/je vriendin denkt zwanger te zijn.

4 Maak afspraken om een veilige sfeer te creëren.

U kunt de klas zelf laten bepalen wat zij nodig hebben om veilig over dit onderwerp te kunnen praten. Daardoor voelen ze zich meer betrokken bij de afspraken en zullen ze elkaar er gemakkelijker op aan kunnen spreken. Bovendien kunt u als docent ook makkelijker teruggrijpen naar de door henzelf gemaakte afspraken. Het samen maken van de afspraken kunt u door een student laten doen, dit kost waarschijnlijk wel extra tijd.

Mogelijke afspraken:

- Behandel elkaar met respect: laat elkaar uitpraten, luister naar elkaar, lach elkaar niet uit, gebruik geen scheldwoorden of straattaal.

Tip: U kunt samen met de klas bepalen welke woorden wél en níet gebruikt worden tijdens deze les.

- Ieder heeft recht op zijn eigen mening.
- Studenten bepalen zelf of ze persoonlijke informatie willen delen, dit hoeft niet. Het is goed als ze hierin hun grenzen aangeven.
- Persoonlijke ervaringen en opvattingen worden niet verder verteld.
- Mobiel uit.

10 MIN

Opdracht 1

ONBEDOELD ZWANGER: WAAROM?

Brainstorm over de oorzaken van onbedoelde zwangerschappen. In deze opdracht gaat u klassikaal met de studenten oorzaken bedenken van onbedoelde zwangerschap.

Doelen

Studenten kunnen een aantal oorzaken van onbedoelde zwangerschap noemen

Stappen

1 Leg uit

In deze opdracht gaan we bedenken wat oorzaken van een onbedoelde zwangerschap kunnen zijn.

2 Kies een werkvorm

- Klassikaal: laat de studenten oorzaken noemen en vraag tot slot studenten die nog niets hebben genoemd of zij dit aan kunnen vullen. Of vraag de studenten één voor één een oorzaak te noemen. En ga door tot er geen oorzaken meer bedacht worden. Het idee achter deze opdracht is, dat studenten zich realiseren dat het 'ieder-één' kan overkomen, dat je pech kunt hebben. Schrijf op het bord of op een flap de genoemde oorzaken. Dit kunt u ook een student laten doen.
- Verdeel de klas in groepjes. Elk groepje krijgt een groot vel en schrijft hierop wat zij denkt dat de oorzaken kunnen zijn van onbedoelde zwangerschappen. Bespreek daarna klassikaal de oorzaken. Wie heeft de meeste oorzaken kunnen bedenken? U kunt zo nodig aanvullen op basis van de hieronder genoemde oorzaken.

3 Nabespreking

Enkele voorbeelden van oorzaken of barrières van onbedoelde zwangerschap:

- Niet goed voorbereid:
  - niet tegen je ouders durven zeggen dat je aan de pil of andere anticonceptie wil.
  - niet naar de huisarts durven gaan voor de pil of andere anticonceptie.
  - geen condooms durven kopen, bij je hebben.
  - nog niet toe zijn aan seks (vaak met 1e vriendje, soms achteraf ongewenst).
  - niet van plan zijn om seks te hebben (bv. wil wachten tot het huwelijk); als je dan onverwacht seks hebt, ben je niet voorbereid en heb je niets bij je.

- Lage risicoschatting:

- het niet nodig of vervelend vinden om condooms te gebruiken.
- denken dat je van de eerste keer seks niet zwanger kunt worden .
- denken dat het niet zo'n vaart zal lopen; het ging vorige keren toch ook goed.
- denken dat je niet zwanger kunt worden als je seks hebt terwijl je ongesteld bent.
- denken dat je niet zwanger kunt worden als een jongen niet klaar komt (coitus interruptus/voor het zingen de kerk uit).

- Geen goede anticonceptie geregeld:

- geen hormonale anticonceptie willen gebruiken en geen alternatief weten/zoeken.
- geen goede afwegingen maken bij de keuze voor een anticonceptiemiddel (bv kiezen voor de pil ondanks dat je die vaak vergeet), te weinig informatie hebben over andere mogelijkheden.
- onbetrouwbare methoden gebruiken zoals periodieke onthouding (schatten wanneer de vruchtbare periode van de vrouw is).

- Anticonceptie niet goed gebruikt:

- de pil niet altijd goed gebruiken; bv. je vergeet het wel eens (dat gebeurt 31% van de vrouwen minstens één keer per maand!), je weet niet dat het minder werkt als je moet overgeven, aan de diarree bent of bepaalde medicijnen slikt (bv. antibiotica).
- onvoldoende geïnformeerd over belang van dagelijks slikken van de pil omdat ze de pil zijn gaan slikken vanwege acne of zware menstruatie en nog niet als bescherming tegen zwangerschap.
- het condoom niet goed gebruiken, of de verkeerde maat gebruiken, waardoor het scheurt of afglijdt.
- vergeten op tijd een nieuwe pleister of ring te gebruiken of op tijd een herhaalrecept te halen voor anticonceptiemiddelen.

- Niet weerbaar genoeg:

- niet tegen je ouders durven zeggen dat je aan de pil of andere anticonceptie wil.
- niet naar de huisarts durven gaan voor de pil of andere anticonceptie.
- geen condooms durven kopen, bij je hebben. Dubbele moraal speelt hier ook een rol: als je als meisje een condoom bij je hebt, toon je aan dat je seks hebt of wil hebben en hier wordt je als meisje vaak op afgerekend.
- niet over voorbehoedsmiddelen durven praten met je partner.
- niet tegen een jongen in durven gaan als hij geen condooms wil gebruiken/geen nee durven zeggen tegen onveilige seks.

- Dwang:
  - gedwongen onbeschermd seks.
  - ongelijkwaardige relatie met druk/dwang.
- Zo verliefd of opgewonden dat niet aan veilig vrijen is gedacht.
- Zwanger worden van sperma dat via een vinger in je vagina komt.
- Onder invloed van drank of drugs niet denken aan voorbehoedsmiddelen.

Voor een aantal genoemde oorzaken kunt u kort ingaan op: hoe kun je dit voorkomen/hoe kun je zorgen dat dit jou niet overkomt? Bijvoorbeeld:

- 31% van de meiden vergeet minimaal één pil per maand.

 Tip: Stap over op een anticonceptiemiddel waar je niet elke dag aan hoeft te denken, bv. anticonceptiepleister, anticonceptiering, hormoonstaafje of spiraaltje.

- Meisjes vinden het lastig om met hun ouders te praten over anticonceptie.
Opmerking: Hoe moeilijk is het dan om te vertellen dat je onbedoeld zwanger bent?

 Tip: Maak dit bespreekbaar: hoe pak je dat aan?
Hoe kun je het gesprek met ouders aangaan, wie heeft hier ervaring mee en wat werkte hierin goed of niet goed? Door goede anticonceptie te regelen laat je zien dat je verantwoordelijkheid neemt over je leven. Neem zo nodig iemand in vertrouwen uit je omgeving met wie je het wel durft te bespreken (vriendin, zus, buurvrouw, tante etc.). Verzamel tips.

Kijk op www.anticonceptievoorjou.nl welke anti-conceptie het beste bij je past. Ga naar je huisarts om anticonceptie te regelen. Je huisarts heeft beroepsgeheim en mag dus niets tegen je ouders zeggen. Je kunt ook buiten de huisarts om anticonceptie krijgen, bv. via Sense of Casa (Centra voor Anticonceptie, Seksualiteit en Abortus; o.a. in Leiden, Den Haag, Rotterdam, Maastricht, Goes en Amsterdam).

- Soms hebben jongeren onverwacht seks en daarom geen voorbehoedsmiddelen bij zich.

 Tip: Zorg dat je altijd voorbereid bent en minstens een condoom bij je hebt.

- Als je hebt moeten overgeven is de pil minder werkzaam en loop je dus het risico om zwanger te worden;

 Tip: Geef je over vlak nadat je de pil hebt gebruikt? Kijk dan in de bijsluiter wat je kunt doen of overleg met je apotheek of ga naar www.sense.info. Je kunt bijvoorbeeld nog een pil slikken of na onveilige seks de morning-afterpil slikken.

- Sommige jongeren vinden het niet stoer om een condoom te gebruiken.
Opmerking: Hoe stoer is het om onbedoeld vader/ moeder te worden of een soa op te lopen?

 Tip: Bedenk met elkaar hoe je hierop kunt reageren; wat werkt wel goed of niet goed? Door veilig te vrijen laat je zien dat je verantwoordelijkheid neemt over je leven, dat is pas stoer.

- 4 **Rond deze opdracht af.** Zijn er nog vragen?

Opdracht 2

ONBEDOELD ZWANGER: WAT NU?

In deze opdracht gaat u met de studenten bespreken wat je kunt doen als je denkt dat je zelf zwanger bent of je vriendin zwanger is.

Doelen

- Studenten weten waaraan je kunt merken dat een meisje zwanger is.
- Studenten weten wat te doen als een meisje over tijd is.
- Studenten kunnen aangeven welke (tegenstrijdige) gevoelens een onbedoelde zwangerschap kan oproepen (spijt, angst, verdriet, blijdschap).
- Studenten kennen de verschillende opties bij onbedoelde zwangerschap.

Stappen

1 Leg uit

In deze opdracht gaan we bespreken wat je kunt doen als je denkt dat je zelf zwanger bent of je vriendin zwanger is. *Opmerking: Benadruk: als je onveilige seks hebt gehad, bv. geen condoom of anticonceptie gebruikt, of het condoom is gescheurd of afgedleden, wacht dan niet af tot je ongesteld moet worden, maar kom gelijk in actie. Neem bv. de morning-afterpil of laat een koperspiraaltje plaatsen. Dit hebben we in de les over anticonceptie al uitgebreid besproken.*

2 Zwanger?

- Vraag de klas: **'Hoe kan een meisje merken dat ze zwanger is?'**
O.a. ze wordt niet ongesteld of verliest maar een klein beetje bloed (heel soms blijft er toch maandelijks bloedverlies, waardoor vrouwen het niet door hebben dat ze zwanger zijn), ze is misselijk, heeft gespannen borsten, is sneller moe. Maar sommige vrouwen hebben daar weinig of geen last van. Meestal merkt een vrouw het gelijk, als ze niet ongesteld wordt op het verwachte moment, maar soms ontdekt ze het pas veel later.
- Vraag de klas: **'Wat moet je doen als je denkt dat je zwanger bent of als je vriendin zwanger is?'**
Doe zo snel mogelijk een zwangerschapstest. Dit kan vanaf de eerste dag dat je/je vriendin ongesteld had moeten worden. Dus vanaf de eerste dag dat je overtijd bent. De test kun je gemakkelijk zelf uitvoeren. Lees eerst de bijsluiters. Dan weet je zeker dat je de verschillende stappen in de juiste volgorde uitvoert. Je houdt een teststrip enkele seconden in de urine (straal), het liefst in ochtendurine. Na enkele minuten is het testresultaat zichtbaar. Is

de test negatief? Waarschijnlijk ben je niet zwanger, maar dat is niet helemaal zeker. In het begin is soms nog niet goed in je urine te zien of je zwanger bent. Het is verstandig om na een paar dagen als je nog niet ongesteld bent geworden nog een test te doen.

• Vraag de klas: **'Waar kun je een zwangerschapstest halen?'**

- Je kunt een zwangerschapstest kopen bij de apotheek of drogist.
- Je kunt een gratis zwangerschapstest laten uitvoeren bij je huisarts of een Sense-spreekuur (kijk op www.sense.info voor een spreekuur bij jou in de buurt). Wees niet bang dat de huisarts meteen je ouders zal inlichten. Iedere huisarts heeft zwaarplicht en mag alleen iets zeggen tegen je ouders als jij dat wilt. Maar let op: soms staat de test wel op de rekening voor de verzekering.
- Je kunt ook een test kopen via internet. Kijk bijvoorbeeld op www.zwangerschapstest.nu.

3 Welke mogelijkheden?

Vraag de klas: **'Wat zijn de mogelijkheden als je zwanger bent?'**

Inventariseer de mogelijkheden en vraag vervolgens door:

A. Abortus

Vraag de klas: **'Hoeveel procent van de tienermeisjes die onbedoeld zwanger zijn, kiest voor abortus?'**

Dat doen bijna 2 op de 3 meisjes ofwel ongeveer 3.200 meisjes per jaar².

Bij een abortus wordt de zwangerschap afgebroken. Er zijn verschillende vormen van abortus, afhankelijk van hoelang de vrouw al zwanger is:

Vraag de klas: **'Welke vormen van abortus kennen jullie?'**

• Overtijdbehandeling

Ben je tussen 12 dagen en 16 dagen overtijd dan kun je rechtstreeks contact opnemen met een abortuskliniek.

Je bent niet verplicht om vijf dagen te wachten tot je een besluit neemt, maar kunt gelijk aan de behandeling beginnen. Er zijn twee behandelingen:

- Bij de *abortuspil* krijg je de eerste dag drie tabletten, de derde dag krijg je weer tabletten en moet je 4 tot 6 uur in de kliniek blijven ter observatie. Bij de meeste vrouwen treedt dan de abortus op, anders volgt het thuis binnen een dag. Vervolgens is er na zeven tot negen dagen een nacontrole. De abortuspil heeft soms bijverschijnselen.
- Bij de *zuigcuretage* begint de behandeling met het verdoven van de baarmoedermond en omgeving, de baarmoedermond wordt een beetje opgerekt. Vervolgens wordt de baarmoeder met een zuigmethode schoongemaakt. Dit duurt enkele minuten waarbij je krampen kunt voelen die lijken op die van een menstruatie. Na een half uur volgt een controle waarna je naar huis kunt. Na ongeveer drie weken is er een nacontrole.

- *Abortus tot 13 weken*

Ben je tussen 16 dagen overtijd en 13 weken zwanger (7 tot 12 weken na de eerste dag van je laatste menstruatie) dan heb je te maken met de wettelijk verplichte vijf dagen bedenktijd. Het is belangrijk dat je je zwangerschap laat vaststellen door een arts, en vertelt dat je nadenkt over een abortus. De behandeling is gelijk aan de zuigcuretage bij een overtijdbehandeling. Je kunt kiezen voor plaatselijke verdoving of algehele narcose. Na drie weken is er een nacontrole.

- *Abortus tot 22 weken*

Ben je tussen 13 weken en 22 weken zwanger (gerekend vanaf de eerste dag van je laatste menstruatie) dan heb je ook te maken met de wettelijk verplichte vijf dagen bedenktijd.

In Nederland staat in de wet dat een zwangerschap mag worden afgebroken tot ongeveer 22 weken zwangerschap. De behandeling is zwaarder en anders omdat er verschillende methoden worden gebruikt in combinatie met medicijnen. Je kunt kiezen voor plaatselijke verdoving. Ben je langer zwanger dan 18 weken? Dan krijg je een algehele narcose.

- *Bedenktijd*

Als een vrouw (en haar partner) een abortus overweegt, is het belangrijk dat zij de zwangerschap zo snel mogelijk laat vaststellen door een arts. Dan volgt een bedenktijd van vijf dagen. Die is wettelijk verplicht, zodat de vrouw de tijd heeft om goed na te denken voor ze een besluit neemt. Want kiezen voor abortus is een ingrijpende beslissing. Veel vrouwen hebben tegenstrijdige gevoelens over een abortus. Sommige vrouwen voelen zich verdrietig, schuldig én opgelucht. Deze gevoelens zijn heel normaal.

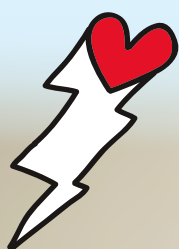
- *Toestemming ouders*

Voor vrouwen die jonger zijn dan 16 jaar is toestemming van haar ouders nodig om een abortus uit te voeren. Je kunt kiezen voor een behandeling in een abortuskliniek of een behandeling in een ziekenhuis.

- *Kosten*

Een behandeling in een ziekenhuis wordt vergoed door de ziektekostenverzekeraar.

Een behandeling in een abortuskliniek wordt vergoed uit de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten, de AWBZ.

² CBS (2016), Landelijk Abortus Registratie 2011 (Rutgers) en Jaarrapportage Wet Afbreking Zwangerschap 2014 (IGZ, 2015).

³ Kennisdossier Afstand ter Adoptie (2016). Fiom, www.fiom.nl

B. Kind krijgen en zelf opvoeden

Vraag de klas: **'Hoeveel procent van de ongeveer 5.000 tienermeisjes die per jaar onbedoeld zwanger worden kiest hiervoor?'**

Dat doet ongeveer 30% ofwel ca. 1.800 meisjes per jaar. Dit is een ingrijpende beslissing en er komt veel bij kijken. Je moet je leven anders gaan inrichten en van alles regelen voor je kindje en jezelf (o.a. woonruimte, spulletjes voor de baby, kraamhulp, kinderopvang of oppas, je school/werk, geld etc.).

C. Kind krijgen en in pleeggezin

Licht toe: Het kind kan in een pleeggezin worden opgenomen. Het kind komt dan in een gezin waar pleegouders voor langere tijd het kind verzorgen en opvoeden. De moeder (en/of vader) kan dan eventueel na verloop van tijd weer zelf voor haar kind gaan zorgen. Soms worden zowel de moeder als haar kind tijdelijk in een pleeggezin (of opvanghuis) opgenomen. Daar kan ze leren om zelf voor haar kind te zorgen. Soms wordt het kind bij vrienden of bekenden geplaatst. De ouders blijven voor de wet de ouders.

D. Kind krijgen en afstaan ter adoptie

Vraag de klas: **'Hoeveel procent van de meisjes/vrouwen die onbedoeld zwanger zijn, kiest voor laten adopteren?'**

Er worden per jaar ongeveer 20 kinderen afgestaan ter adoptie³.

Vraag de klas: **'Welke redenen kan een meisje hebben om haar kind te laten adopteren?'**

Bijvoorbeeld omdat de moeder geen mogelijkheden ziet om het kind zelf op te voeden en vanwege haar geloof niet de zwangerschap wil afbreken, of er te laat achter komt dat ze zwanger is en de zwangerschap niet

meer kan afbreken. Het kan ook zijn dat de moeder twijfelt of ze zelf haar kind kan opvoeden in haar situatie. Misschien is ongehuwd moeder zijn taboe in haar familie/cultuur/geloof, of is er sprake van schaamte, eerwraak, seksueel geweld of incest.

Licht toe: Afstand doen van je kind is een zeer ingrijpende beslissing. Het heeft gevolgen voor je verdere leven en de toekomst van je kind. Bij het voornemen tot afstand ter adoptie kunnen veel emoties loskomen: bv. twijfel, onmacht, verantwoordelijkheid, verdriet en opluchting. Naast de emotionele kant van het afstaan van een kind, moeten er ook juridische zaken geregeld worden, zoals het overdragen van rechten en plichten aan de adoptieouders. Veel adoptiekinderen willen later toch de identiteit weten van hun biologische ouders. Onduidelijkheid over de biologische ouders kan leiden tot identiteitsproblemen van het geadopteerde kind. Daarom wordt afstand ter adoptie tegenwoordig niet vaak meer geadviseerd.

Tips voor meer informatie:

- **Informatie over de rechten en plichten van de vader: zie bijlage 2.**
- **Gratis folder downloaden; 'Afstand ter adoptie':** www.fiom.nl/Fiom-webwinkel/0a3f2a0b/10/Afstand_en_adoptie.aspx
- **Gratis folder downloaden; 'Kiezen voor abortus':** www.fiom.nl/sites/default/files/files/Kiezen%20voor%20Abortus.pdf
- www.fiom.nl/ongewenst-zwanger/zwanger-wat-nu
- **Praktische informatie voor vaders:** www.tienermoeders.nl/praktische_informatie/e89c9b2d/1/als_je_vader_wordt.aspx

4 Rond deze opdracht af. Zijn er nog vragen?

20 - 30 MIN

Opdracht 3

ONBEDOELD ZWANGER: WAT KIES JE?

In deze opdracht gaan de studenten aan de hand van scenario's bespreken hoe je een weloverwogen keuze kunt maken als je onbedoeld zwanger wordt.

Doelen

- Studenten erkennen dat het voor henzelf belangrijk is om onbedoelde zwangerschap en tienerouderschap te voorkomen.
- Studenten kunnen aangeven welke (tegenstrijdige) gevoelens een onbedoelde zwangerschap kan oproepen (spijt, angst, verdriet, blijdschap).
- Studenten kennen de voor- en nadelen voor de korte en lange termijn van de verschillende opties bij onbedoelde zwangerschap (abortus/pleegzorg/adoptie/kind houden).
- Studenten weten dat het belangrijk is om een zorgvuldig besluit te nemen bij onbedoelde zwangerschap.
- Studenten weten hoe ze aan betrouwbare informatie over onbedoelde zwangerschap en de opties kunnen komen (Sense, Fiom, GGD, huisarts, SANL/Rutgers, Casa).

Stappen

- 1 In deze opdracht gaan we aan de hand van scenario's bespreken hoe je een weloverwogen keuze kunt maken en hoe mensen in verschillende situaties tot andere keuzes kunnen komen.

Deel uit: Bijlage 1 'Mogelijkheden bij een onbedoelde zwangerschap'. Deze kunnen de studenten gebruiken bij de opdracht.

- 2 **Kies een werkvorm**

- Studenten kiezen in groepjes van 2 tot 4 studenten een scenario, waar ze vragen over gaan beantwoorden. (Zie bijlage 2a).
- Studenten bedenken in groepjes van 2 tot 4 studenten zelf een scenario waar ze vragen over gaan beantwoorden. (Zie bijlage 2b).

Bij beide werkvormen bedenken studenten in groepjes de voor- en nadelen van de verschillende mogelijkheden bij onbedoelde zwangerschap; hiervoor kunnen ze eventueel folders gebruiken (zie links in bijlage 1) of de website van bv. Fiom. De voor- en nadelen vullen ze in een schema in (zie bijlage 3). Als dit is gedaan, dan kunnen de studenten een waardering geven aan de 'voors en tegens'. Bijvoorbeeld: heel belangrijk krijgt ++, een beetje belangrijk krijgt +. Ook gaan de studenten bedenken wat je zou kunnen doen om de nadelen te beperken of op te lossen. Afhankelijk van de beschikbare tijd kunt u elk groepje één van de opties laten uitwerken of alle opties.

3 Nabespreking

Besprek de antwoorden van de groepjes. Laat ze zo nodig hun antwoord toelichten en laat andere studenten erop reageren.

- Als je onbedoeld zwanger bent, moet je in korte tijd, al dan niet samen met je (ex-)partner of met andere voor jou belangrijke mensen, ingrijpende beslissingen nemen. Een keuze maken is moeilijk. Wat zijn je omstandigheden, wat is belangrijk en wat past bij jou? Dit is voor iedereen verschillend. Mensen zullen in dezelfde situatie tot andere keuzes komen.
- Wat je ook kiest, de zwangerschap afbreken of de zwangerschap uitdragen en het kind al dan niet zelf opvoeden, de beslissing die je neemt is definitief. Je kunt het niet terugdraaien. Daarom is het heel belangrijk om alles goed op een rijtje te zetten en alle mogelijkheden goed af te wegen vóór je een besluit neemt. Wat heb je nodig om te kunnen beslissen:
  - *Weet je wat de mogelijkheden zijn?*
Je moet weten wat de mogelijkheden zijn en wat daarvan de voor- en nadelen zijn op korte en lange termijn. Daarvoor heb je betrouwbare informatie nodig.

- *Waar vind je betrouwbare informatie?*

Die kun je o.a. vinden op: www.fiom.nl, www.sense.info en www.casa.nl.

- *Hoe kun je op basis van alle informatie een beslissing nemen?*

Hier kunt u het schema bespreken dat bij allebei de werkvormen ingevuld wordt.

Als het schema klaar is, wat lees je dan? Slaat de weegschaal door? Naar welke kant? Bedenk dat dit een momentopname is. Het betekent niet dat je een optelsom kunt maken. Het is een hulpmiddel bij het op een rij zetten van je gedachten en gevoelens. Als je echt onbedoeld zwanger zou zijn, kan het zijn dat je ideeën over de mogelijkheden erg wisselen, het ene moment vind je dit, het andere dat. Neem daarom de tijd om tot je besluit te komen. En vul het schema zo nodig aan. Zie hieronder een voorbeeld van een ingevuld schema.

Opmerking: Als abortus geen aanvaardbare optie is voor studenten, kunt u ook een keuzetabel laten maken tussen zelf kind opvoeden en pleegzorg/adoptie.

ZWANGERSCHAP UITDRAGEN		ABORTUS	
Voordelen	Nadelen	Voordelen	Nadelen
Moeder worden	Minder vrijheid voor andere plannen/dromen	Niet meer zwanger	Bang voor de behandeling
Zwangerschap meemaken	Bang voor de zwangerschap en bevalling	Kan opleiding afmaken zonder onderbreking	Leeg gevoel
Liefde voor je kind en van je kind	Bang dat kind opgroeit zonder vader	Dit kan ongemerkt zonder dat iemand doorheeft dat je zwanger bent (bv. partner/vader van het kind, ouders, familie)	Later spijt?
	Bang voor reacties omgeving (bv. verstoting door familie, druk van partner)		Tegen eigen principes (bv. vanwege geloof)
	Angst dat je niet goed voor je kind kunt zorgen		

Voorbeeld van een ingevuld schema

- *Ga je dit alleen beslissen of met je partner?*

Hoe denk je dat hij zal reageren? Wat doe je als jullie verschillende ideeën hebben over wat je met de zwangerschap wilt? Denk je dat jullie relatie deze situatie aankan?

Steeds meer jongens en mannen geven aan betrokken te willen worden bij de beslissing over het voortzetten of afbreken van de zwangerschap. Als het lukt om samen het besluit te nemen kan dit een positieve werking hebben, voor ieder apart en zeker als de relatie blijft bestaan.

Voor de partner staat het leven ook op z'n kop. Hij maakt zich misschien zorgen over hoe het gaat als zijn vriendin moeder wil worden en hij twijfelt of hij wel vader wil worden. Of andersom. En hoe zal het gaan als jullie samen besluiten om ouders te worden. Welke rechten en plichten heb je dan als vader? Hoe gaat het verder met jullie relatie? Hoe komen jullie aan geld en woonruimte? Je vriendin heeft misschien het laatste woord in de uiteindelijke beslissing, maar ook jij moet keuzes maken. Wil je (nog) een relatie met haar? Zie jij jezelf als vader? Hoe ga je dat invullen? Blijf jij betrokken als je vriendin de zwangerschap uitdraagt? En als

je vriendin niets meer van jou wil? Hoe gaan jullie het doen met jullie opleiding? Een afgeronde opleiding betekent een grotere kans op een baan die bij je past. Zie bijlage 4 voor meer informatie over rechten en plichten van de vader.

- *Wie kan helpen met beslissen?*

Het zal niet altijd mogelijk of wenselijk zijn om deze beslissing met de vader van het kind te nemen. Maar ook dan hoeft je dit niet alleen te beslissen. Wie kan helpen met beslissen?

Zoek mensen die jou/jullie erbij kunnen helpen.

Bijvoorbeeld je ouders, ouders van je partner, broers, zussen, vriendinnen, vrienden.

Vind je het eng om het aan je ouders te vertellen?

Bereid je op het gesprek voor, bv. samen met je vriendin of met iemand met wie je goed kan praten. En geef mensen de tijd om aan het idee te wennen. De eerste reactie kan heftig zijn.

Bedenk ook alvast van wie je eventueel tijdens en na de geboorte (praktische) steun zou kunnen verwachten.

- Zoek professionele steun en hulp bij je beslissing. Bv. als je de zwangerschap nog even geheim wilt houden en er daardoor met niemand over kan praten. Of als je samen met je partner advies of hulp wilt. Ga dan naar je huisarts, je mentor/vertrouwenspersoon op school, Sense, Fiom, Casa, het Algemeen Maatschappelijk Werk of het Centrum Jeugd en Gezin (CJG) bij jou in de buurt.

- Schrijf het op!

Het is goed om op te schrijven hoe je tot je uiteindelijke besluit komt en wat daarin voor jou meespeelde. Wat maakte je mee in deze periode, wat dacht je, hoe voelde je je? Op een later moment kan je situatie anders zijn en dan kan het helpen om terug te kunnen lezen welke argumenten destijds voor jou belangrijk waren om te kiezen voor al dan niet afbreken van de zwangerschap.

- Hulp voor de verwerking.

Ook na je besluit kun je hulp krijgen. Al stond en sta je achter je beslissing, toch kan het soms moeilijk zijn. Fiom kan je helpen bij het verwerken, alleen of in een groep.

Tot slot: Benadruk dat áls studenten in zo'n situatie terecht komen, ze zich niet onder druk moeten laten zetten door anderen. Het is belangrijk dat het hun eigen besluit is. Zij zullen zélf met hun besluit moeten leven.

4 Rond de opdracht af. Zijn er nog vragen?

AFRONDING VAN DE LES

Zijn er nog vragen? Probeer die samen te beantwoorden of verwijs naar:

- www.fiom.nl: voor informatie, hulp en ondersteuning per e-mail en chat. De Fiom-hulpverlening is neutraal. Dat betekent dat ze een open houding en geen vooringenomen standpunt hebben over het besluit dat je wilt nemen.
- www.casa.nl: de website van CASA Nederland: Centra voor Anticonceptie, Seksualiteit en Abortus. CASA is een landelijke organisatie die hulp verleent op het gebied van geboorteregeling en seksuele gezondheidszorg. CASA heeft klinieken in Leiden, Den Haag, Rotterdam, Maastricht, Goes en Amsterdam.
- www.sense.info/zwanger/zwanger-en-dan: kies je voor het uitdragen van de zwangerschap? Dan kan je contact opnemen met Fiom (www.fiom.nl) of Siriz (www.siriz.nl). Zij hebben veel ervaring in het begeleiden van jonge moeders en vaders. Ook als je kiest voor het uitdragen van de zwangerschap, maar adoptie of (tijdelijke) pleegplaatsing overweegt, begeleiden ze je daarbij.
- Zie www.tiernermoeders.nl: voor informatie, e-mail, chat, forum en verhalen.
- Zie www.tiernermoeders.nl/de_website_voor_jonge_vaders/52f42ce3/1/jonge_vaders.aspx: voor tiernervaderfilm-pjes, informatie, nieuws en forum.
- Laat eventueel ook deze website zien: www.fiom.nl/Jong_ouderschap/a113900c/1/Sociale_kaart_en_stroomdiagram_jongouderschap.aspx: o.a. sociale kaarten van delen van Nederland; hier kunt u (laten) zien waar de studenten in uw regio naartoe kunnen voor hulp, steun en informatie.

Suggesties voor toetsing of portfolio opdracht

- U kunt de studenten vragen een persoonlijk schema te maken met voor- en nadelen van de verschillende opties bij onbedoelde zwangerschap gezien vanuit hun persoonlijke situatie nu.
- U kunt hieraan toevoegen dat de studenten beschrijven welke keuze zij op dit moment zouden maken als ze zelf (of hun vriendin) onbedoeld zwanger zouden zijn en ze lichten deze keuze toe.

BIJLAGEN

**Onbedoelde
zwanger-
schap**

Onbedoelde zwangerschap

MOGELIJKHEDEN BIJ ONBEDOELDE ZWANGERSCHAP

1 Zelf je kind opvoeden

Je kunt ervoor kiezen om de zwangerschap door te laten gaan en zelf het kind te houden. Dit is een ingrijpende beslissing. Er komt veel bij kijken. Je dagelijkse leven verandert enorm. Je moet ook van alles regelen voor je kindje en jezelf (o.a. woonruimte, spulletjes voor de baby, kraamhulp, kinderopvang of oppas, je school/werk, geld etc.).

2 Abortus

Uit folder Fiom, gratis te downloaden: 'Kiezen voor abortus': www.fiom.nl/sites/default/files/files/Kiezen%20voor%20Abortus.pdf

Je kunt ervoor kiezen om de zwangerschap af te breken (abortus). Dat werkt zo. Eerst moet een arts vaststellen dat je zwanger bent. Je krijgt 5 dagen de tijd om na te denken of je echt abortus wilt. Dit is wettelijk verplicht. In Nederland kan een abortus tot 22 weken zwangerschap worden uitgevoerd. Voor meisjes die jonger zijn dan 16 jaar is toestemming van de ouders nodig om een abortus uit te voeren. Je kunt kiezen voor een behandeling in een abortuskliniek of in een ziekenhuis.

Kosten

Een behandeling in een ziekenhuis wordt vergoed door de ziektekostenverzekeraar.

Een behandeling in een abortuskliniek wordt vergoed uit de Algemene Wet Bijzonder Ziektekosten, de AWBZ.

Verskillende vormen van abortus

Er zijn verschillende vormen van abortus, afhankelijk van hoelang je al zwanger bent:

• Overtijdbehandeling: 12 tot 16 dagen overtijd

Ben je tussen 12 en 16 dagen overtijd? Dan kun je rechtstreeks contact opnemen met een abortuskliniek. Je bent niet verplicht om 5 dagen te wachten tot je een besluit neemt, maar je kunt gelijk aan de behandeling beginnen. Er zijn 2 behandelingen:

- Bij de *abortuspil* krijg je de eerste dag drie tabletten, de derde dag krijg je weer tabletten en moet je 4 tot 6 uur in de kliniek blijven ter observatie. Bij de meeste vrouwen treedt dan de abortus op, anders volgt het thuis binnen een dag. Vervolgens is er na zeven tot negen dagen een nacontrole. De abortuspil heeft soms bijverschijnselen.

- Bij de *zuigcuretage* wordt de baarmoedermond en omgeving verdoofd en dan wordt de baarmoedermond een beetje opgerekt. Daarna wordt de baarmoeder met een zuigmethode schoongemaakt. Dit duurt enkele minuten. Je kunt krampen voelen die lijken op die van een menstruatie. Na een half uur volgt een controle waarna je naar huis kunt.

• Abortus tot 13 weken

Ben je minstens 16 dagen en maximaal 13 weken zwanger (dus 7 tot 13 weken na de eerste dag van je laatste menstruatie)? Dan kun je een abortus laten doen. Je bent verplicht om hier 5 dagen over na te denken. Het is belangrijk dat je je zwangerschap laat vaststellen door een arts en vertelt dat je nadenkt over een abortus. De behandeling is gelijk aan de zuigcuretage bij een over-tijdbehandeling. Je kunt kiezen voor plaatselijke verdooving of algehele narcose.

• Abortus tot 22 weken

Ben je tussen 13 en 22 weken zwanger (gerekend vanaf de eerste dag van je laatste menstruatie) dan heb je ook te maken met de wettelijk verplichte 5 dagen bedenktijd. Deze behandeling is zwaarder omdat er verschillende methoden worden gebruikt in combinatie met medicijnen. Je kunt kiezen voor plaatselijke verdooving. Ben je langer zwanger dan 18 weken? Dan krijg je een algehele narcose. Na 22 weken kan je geen abortus meer laten doen. De foetus is dan levensvatbaar en in de wet staat dat een zwangerschap dan niet meer mag worden afgebroken.

3 Pleegzorg

Pleegzorg betekent dat een kind na de geboorte (tijdelijk) in een ander gezin gaat wonen.

Het kind komt dan in een pleeggezin waar pleegouders bereid zijn voor korte of lange tijd voor het kind te zorgen. Er zijn verschillende mogelijkheden:

- Bij *hulpverleningspleegzorg* is het de bedoeling dat je je kind uiteindelijk zelf (weer) gaat opvoeden. In een periode van maximaal een half jaar ga je samen werken aan de terugkeer van je kind bij jou thuis. Mocht het niet binnen een half jaar lukken, dan kan je kind worden opgevoed door pleegouders (opvoedingspleegzorg)
- Bij *opvoedingspleegzorg* wordt je kind voor langere tijd opgevoed door pleegouders. Je kunt contact hebben

met je kind en op de hoogte blijven van zijn of haar ontwikkeling. Of er wordt gezocht naar een andere vorm van pleegzorg. Dat is afhankelijk van wat er nodig is voor jou en je kind.

- Soms worden *moeder en kind samen* in een pleeggezin geplaatst.

Pleegouders worden gezocht in de directe omgeving, binnen de familie, bij bekenden of bij onbekenden. De Raad voor de Kinderbescherming bekijkt of een kind bij familie of bekenden geplaatst kan worden.

Bij plaatsing in een pleeggezin kan er contact blijven tussen de ouder(s) en het kind. Als biologische ouder blijf je ook volgens de wet de ouder.

Meer informatie over pleeggezinnen op:

- www.fiom.nl/Onbedoelde_zwangerschap/1e41c7eb/1/Pleeggezin.aspx
- www.fiom.nl/ongewenst-zwanger/zwanger-wat-nu/welke-mogelijkheden-zijn/pleegplaatsing

4 Adoptie

Je kunt afstand doen van je kind en adoptie regelen. Je hebt dan als biologische ouders geen juridische band meer met je kind. Adoptie is een ingrijpende beslissing. Daarom is er een bedenktijd ingesteld van 3 maanden. Wanneer je erover denkt om afstand te doen, gaat het kind na de geboorte eerst naar een tijdelijk pleeggezin voor 3 maanden. De biologische ouders hebben dan dus nog even bedenktijd. Als je na deze tijd het kind wil afstaan, dan gaat het zo snel mogelijk naar een adoptiegezin. De adoptieouders worden dan de wettelijke ouders.

Meer informatie over adoptie op:

www.fiom.nl/Fiom-webwinkel/0a3f2a0b/10/Afstand_en_adoptie.aspx

Meer informatie

- www.fiom.nl/ongewenst-zwanger/zwanger-wat-nu
- www.sense.info/zwanger/zwanger-en-dan

Onbedoelde zwangerschap

BIJLAGE

2

RECHTEN EN Plichten VAN DE VADER

www.tiernermoeders.nl/informatie_over_rechten_en_plichten/c997f176/1/rechten_en_plichten.aspx

Wat is erkennen?

Ben je niet getrouwd en heb je geen samenlevingscontract? Dan moet je het kind erkennen, als je voor de wet vader wilt zijn. Je bent dan verantwoordelijk voor het onderhoud van je kind ('onderhoudsplicht'). Je hebt recht op omgang en informatie. Je kind heeft erfrecht en kan jouw achternaam en/of nationaliteit krijgen. Let op: als je het kind erkent, wil dat niet automatisch zeggen dat je ook gezag hebt over het kind (je mag geen handtekeningen zetten).

Erkennen moet je vrijwillig én met toestemming van de moeder doen. Je hoeft niet de biologische vader van het kind te zijn om een kind te erkennen. Erkennen kan tijdens het hele leven van het kind.

Zo gaat het

Erkennen kan voor én na de geboorte, maar je moet minimaal 16 jaar zijn. Neem je eigen legitimatie mee als je voor de erkenning naar de gemeente gaat. Als de moeder niet meegaat, heb je schriftelijke toestemming van haar nodig. Je kind erkennen kost niets (de akte van erkenning kost wel geld).

Als de moeder niet wil

Als de moeder geen toestemming geeft voor erkenning, kun je de rechter vragen om het vaderschap gerechtelijk vast te stellen. Volgens de regels mag de verwekker dit niet doen.

Als de moeder geen toestemming geeft, kun je vervangende toestemming aanvragen. Daarmee krijg je recht op omgang. Heeft de moeder bezwaar? De rechter kijkt naar het belang van het kind. Als de rechter jou ongeschikt vindt en denkt dat het slecht voor je kind is, krijg je (tijdelijk) geen omgangsregeling.

Twijfel je of je wel de vader bent?

Doe een DNA-vaderschapstest! Met een arts of notaris erbij geldt het als officieel stuk in een rechtszaak.

Kosten

Let op de kosten van een procedure via de rechter. Gerechtelijke procedures kosten vaak geld. Check of je een verzekering hebt hiervoor.

Alimentatie

De moeder kan financiële ondersteuning van jou vragen als jullie niet meer samen zijn en zij voor jullie kind zorgt. Dit heet alimentatie. Je moet wel onderhoudsplicht hebben (dus gezag hebben, je kind erkend hebben of hiertoe gedwongen zijn).

Afspraken over alimentatie maak je samen of met een notaris, advocaat of bij de rechter. De hoogte van deze alimentatie hangt af van jullie inkomen. Alimentatie is er voor het kind, tot het 21 jaar is. Het hoeft niet aangevraagd te worden.

SCENARIO'S

Kies één van de volgende scenario's (zie 3a) of maak je eigen scenario (zie 3b). Beantwoord daarna de vragen in 3c.

3A Kies één van onderstaande scenario's

Ricardo (17 jaar): 'Ik snap niet hoe het kan, maar ze is zwanger. Ik dacht eerst: ze moet het zelf uitzoeken, het is haar lijf en wat heb ik daarmee te maken? Dan had ze maar moeten zorgen dat ze niet zwanger werd. We hebben niet eens echt iets samen, gewoon voor de fun een paar keer wat aangerommeld. Maar stel dat ze zwanger wil blijven? Dan loopt er straks een kind van me rond! Word ik opeens vader! Mijn moeder en zussen zullen dat wel leuk vinden, maar ik? Wat nu?'

Aisha (18 jaar): 'Zwanger! Ik heb het idee dat iedereen kan zien dat ik zwanger ben. Het is een ramp als mijn ouders erachter komen. Hoe kon ik zo stom zijn om Mo te geloven dat je van de eerste keer niet zwanger kunt worden. Moet je mij nu zien! Het kan gewoon niet. Ik kan niet thuiskomen met de boodschap dat ik zwanger ben. De schande! Mijn vader zal ontzettend kwaad worden. Ik moet er niet aan denken. Het kan niet. Wat nu?'

Mo (21 jaar): Zwanger van de eerste keer! Dat geloof je toch niet, man! Maar ja, vruchtbaar zaad zeker! En nu? Haar familie ziet ons aankomen! En meteen trouwen, daar moet ik niet aan denken.'

Iris (16 jaar): 'Ik ben zwanger! Ik weet al heel lang dat ik kinderen wil, maar niet op mijn 16^e! Ik ben nog zo jong en ik wil zelf nog zoveel dingen doen. Diploma halen, daarna hbo, een leuke baan zoeken, geld sparen voor een eigen huisje, lekker uitgaan met mijn vriendinnen. Ik vind dat een kind een goede start moet hebben. Dan moet je zelf stabiel zijn en je relatie ook. Nee, ik wil eerst nog zelf wat uitrazen voor ik moeder word. Als ik een paar jaar ouder was, dan was het anders.'

Ruben (23 jaar): 'Naomi vertelde dat ze zwanger is! We hebben al 2 kleine kinderen, weet je wel hoe druk dat is en wat het kost?! Nog een derde erbij, ik zou niet weten hoe we dat rond moeten krijgen. En dan blijft er helemaal geen tijd over om mijn opleiding af te maken. Maar ja, Naomi moet er ook niet aan denken om het weg te laten halen. Wat nu?'

Sophie (22 jaar): 'Zwanger! Dat komt vast omdat ik de pil wel eens vergeet door al dat geruzie. Het is net uit met mijn vriend. Het ging echt niet meer. Maar wat moet ik nu? Moet ik het hem vertellen? Het lukte al niet met z'n tweeën, laat staan met een baby erbij. Ik moet er niet aan denken om samen met hem een kind te hebben! Maar alleen opvoeden? Zal ik een abortus laten doen?'

Onbedoelde zwangerschap

3B Bedenk met je groepje zelf een scenario, dat je gaat gebruiken in deze opdracht.

Een meisje wordt onbedoeld zwanger, wat nu?
Beschrijf de situatie:

1 Vanuit de jongen of vanuit het meisje?

.....
.....

2 Leeftijd:

.....

3 Culturele achtergrond:

.....
.....

4 Geloofsovertuiging:

nee

ja, ...

5 Relatie tussen de ouders van het ongeboren kind:

vaste relatie

onenightstand

relatie uit

.....

6 Seks gewenst of gedwongen:

.....

.....

7 Kinderwens:

ja, maar voorlopig niet

weet niet

misschien ooit

nee

Onbedoelde zwangerschap

3C Beantwoord de onderstaande vragen op basis van het zelf bedacht of gekozen scenario.

1 Hoe denken jullie dat hij of zij zich voelt?

.....

.....

.....

.....

2 Wat kan hij of zij nu doen?

• Praten met de partner?

Ja, waarom wel

.....

.....

.....

Nee, waarom niet

.....

.....

.....

• Praten met haar/zijn ouders?

Ja, waarom wel

.....

.....

.....

Nee, waarom niet

.....

.....

.....

• Praten met anderen die hij/zij vertrouwt?

Ja, waarom wel

.....

.....

.....

Nee, waarom niet

.....

.....

.....

• Wie zouden dat kunnen zijn?

.....

.....

.....

• Informatie zoeken: waar?

.....

.....

.....

3 Gebruik het schema uit bijlage 4 met het overzicht van de verschillende mogelijkheden. Bedenk bij elke mogelijkheid drie voordelen en drie nadelen.

• Wat zou hij/zij kunnen doen om de nadelen te beperken of op te lossen?

.....

.....

.....

• Welke voor- en nadelen zouden het zwaarste wegen?

.....

.....

.....

• Wat raden jullie hem/haar aan om te doen? (Abortus/zwangerschap uitdragen/pleeggezin/adoptie?)

.....

.....

.....

Onbedoelde zwangerschap

OVERZICHT VOOR- EN NADELEN

ABORTUS	nadelen				
	voordelen				
ADOPTIE	nadelen				
	voordelen				
PLEEGGEZIN	nadelen				
	voordelen				
ZELF OPVOEDEN	nadelen				
	voordelen				